МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМА НА СРЕДНОТО СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ

ИЗБОРЕН ПРЕДМЕТ

III ГОДИНА

СООБРАЌАЈНА СТРУКА

Техничар за патен сообраќај, транспорт и складирање

Скопје, мај 2001 година

+

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: Организација на патниот сообраќај

1.2. Образовен профил и струка на кои им припаѓа наставниот предмет

1.2.1. Образовен профил: Техничар за патен сообраќај, транспорт и складирање
1.2.2. Струка: Сообраќајна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Изборна настава

1.4. Година (фаза) на изучување на наставниот предмет : трета година

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 2часа
1.5.2. Број на часови годишно: 72 часа

1.6. Статус на наставниот предмет : Изборен предмет во функција на завршен испит

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

Целите на наставата по организација на патниот сообраќај се ученикот:

- да ги стекне основните знаења од областа на организацијата на превоз на патници;
- да се запознае со возните редови и нивната изработка;
- да го сфати начинот на функционирање на информативниот систем во сообраќајните претпријатија;
- да ги познава задачите на диспечерската служба;
- да се запознае со системите на наплата;
- да ја осознае важноста на техничкиот персонал во функција на превозот на патници.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ НИВОА НА ЗНАЕЊА

За успешно следење и совладување на содржините од овој наставен предмет, односно постигнување на поставените цели, потребни се предзнаења од предметите основи на логистиката, техничко запознавање на моторните возила, механизација на претовар, безбедност во јавниот сообраќај.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структуирање на содржините за учење

Тематски целини	Број на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ПРЕВОЗОТ НА ПАТНИЦИ	**10**	Ученикот: - да се запознае со потребата на превозот на патниците кај нас и во светот; - да ги сфати перспективите на превозот на патниците од гледиштен а идните сообраќајни услови, новата техника и технологија и други проблем; - да знае да ги идентификува основните изрази кои се употребуваат во Законот за превоз во патниот сообраќај; - да знае да го идентификува линискиот и слободниот превоз на патници како за внатрешниот така и за надворешниот сообраќај; -да се запознае со условите за добивање дозвола за вршење линиски превоз на патници во патниот сообраќај.	Наставникот : - ги објаснува основните карактеристики на превозот на патници; - ги дефинира основните изрази кои се употребуваат во Законот за превоз на патници; - демонстрира примери за одредени стручни изрази и дејствија од превозот на патници; - ги објаснува законските услови за добивање дозвола за вршење линиски превоз на патници во патниот сообраќај.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила

2. ВОЗЕН РЕД	**18**	- Да се запознае со основните задачи на возниот ред; -да се запознае со возните редови за: - градски; - меѓуградски; - меѓународен превоз на патници; - да знае како се изработуваат возните редови за градски, меѓуградски и меѓународени линии; -да знае да одредува смени, број на смени и потребниот персонал за работа со возилата.	- Ги запознава учениците со потребата од возниот ред при превозот на патници во патниот сообраќај; - го објаснува начинот на изработка на возните редови за градски, меѓуградски и меѓународен превоз на патници; -демонстрира примери.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила
3. ДИСПЕЧЕРСКА СЛУЖБА ВО СООБРАЌАЈНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА	**10**	- Да се запознае со основните задачи на диспечерската служба во сообраќајните претпријатија; -да ги идентификува задачите на диспечерската служба за градски, меѓуградски и меѓународен и такси превоз на патници.	- Ги објаснува основните задачи на диспечерската служба во сообраќајно претпријатије.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила
4. ВОДЕЊЕ НА СООБРАЌАЈНИТЕ ПРЕТПРИЈАТИЈА	**8**	-Да ја сфати потребата од водење на сообраќајот: градски, меѓуградски и меѓународниот превоз на патници	-Ги запознава учениците со потребата од водење на сообраќајот во градски, меѓуградски и меѓународен превоз на патници.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила
5. ТЕХНИЧКИ ПЕРСОНАЛ	**8**	- Да ја знае основната поделба на оперативниот персонал и нивните задачи.	- Ги објаснува задачите и обврските на непосредниот, посредниот и помошниот оперативен персонал.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила

6.СОВРЕМЕН ИНФОРМАТИВЕН СИСТЕМ ВО ФУНКЦИЈА НА ПРЕВОЗОТ НА ПАТНИЦИ	**10**	- Да се запознае со основните карактеристики на информативните текови кај сообраќајните претпријатија; -да ја сфати потребата од онформативниот систем во градскиот, меѓуградскиот и меѓународниот и такси превоз на патници; - да ја разбере концепцијата на информативниот систем во функција на превозот на патници.	- Преку конкретни примери ја објаснува потребата од информативниот систем во сообраќајните претпријатија; -дискутира за концепцијата на информативниот систем за градски, меѓуградски и меѓународен и такси превоз на патници.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила
7. СИСТЕМИ НА НАПЛАТА	**8**	- Да ги знае сите системи на наплата при превоз на патници.	-Ги запознава учениците со системите за наплата и ги објаснува нивните основни карактеристики.	-Безбедност во јавниот сообраќај - Основи на логистика - Мотори и моторни возила

4.2. Наставни методи и активности на учење

Во текот на воспитно - образовниот процес се применуваат следните наставни методи : фронтална, групна, демонстрација, дискусија, решавање на проблеми, активна демонстрација на учениците, гледање на видео снимки и друго.
Активности на ученикот :да слуша, набљудува, прибележува, применува односи и законитости во групи и независно и др.
Активностите на наставникот главно се: организира и раководи активна и индивидулна дејност кај учениците, објаснува, организира и води дискусија, дава инструкции , пишува на табла, демонстрира на табла, ги оценува задачите, поставува прашања, регистрира, оценува и ги анализира резултатите и др.

4.3. Организација и реализација на наставата по предметот

Процесот на учење и практичната обука по предметот Организација на патниот сообраќај треба да се иведува преку стручно - теоретска настава, да се создадат оптимални услови за индивидуализираната настава и работата во тимови како и проектни задачи и индивидуални домашни. Образовните активности се организирани според неделен распоред на часови во четири тромесечја и во две полугодија.

4.4. Наставни средства и помагала

- аудио - визуелни помагала;
- слајдови;
- илустрации;
- учебници и учебни помагала;
- дополнителна литература.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Постигањата на учениците се вреднуваат усно, писмено со поплнети дневници за реализирање на наставата во претпријатијата и изработка на на домашни задачи. Доколку ученикот на постигне резултати во реализирањето на конкретните цели на наставната програма, се постапува согласно законската регулатива за средно образование.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Наставникот по наставниот предмет Организација на патниот сообраќај треба да ги поседува следните педагошки, персонални и професионални карактеристики: да е физички и психички здрав, да владее со македонскиот јазик и кирилското писмо, да е комуникативен и отворен за соработка, да е соодветно професионално образован со или без работно искуство, да ја сака педагошката работа и да напредува во неа, да е добар организатор, да е креативен и способен за примена на иновации во образовната технологија.

6.2. Стандард за наставен кадар

Завршени студии по сообраќај VII - 1, насока патен сообраќај. Наставниците треба да поседуваат педагошка, психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард на простор за наставниот предмет

За успешно реализирање на целите на наставниот предмет Организација на патниот сообраќај наставата се реализира во специјализирани училници или кабинет за сообраќај, соодветно опремен со наставни средства и помагала, според нормативите за простор и опрема, во претпријатија чија основна или споредна дејност е проблематиката, од патниот сообраќај, транспортот и складирањето.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: мај 2001 година

7.2. Состав на работната група:

1. Кирил Ристевски, дипл.ел.инж., советник во Бирото за развој на образованието - Скопје
2. Љупчо Постолов, дипл.сооб.инж., наставник во ДАСУ„ Боро Петрушевски" - Скопје
3. Д-р Иво Дукоски, дипл.сооб.инж., доцент на Технички факултет - Битола
4. Климе Алексов, дипл.сооб.инж., виш републички инспектор за патен сообраќај, Министерство за транспорт и врски - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2001 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по Организација на патниот сообраќај ја одобри (донесе): Министерот за образование и наука со решение бр. 11-3008/1 од 03.07.2001 година.